5.2.2018

Eduskunnan ympäristövaliokunta
HE 184/2017 vp / Asiantuntijalausunto

Gasum Oy:n asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi eräiden polttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä ja biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Gasum kiittää mahdollisuudesta esittää asiantuntijalausunto asiakohdassa mainitusta asiasta. Esitämme lausuntonamme seuraavaa:

Yleistä ja huomiot hallituksen esitykseen

Gasum kannattaa lakiesityksen sekä lakimuutoksen ja niiden taustalla olevien direktiivien pyrkimyksiä ja tavoitteita.

Maa- ja biokaasu tarjoavat henkilöautoilijoille sekä joukko- ja jakeluliikenteelle mahdollisuuden puhtaampaan liikkumiseen. Raskaan liikenteen sekä merenkulun osalta LNG sekä nesteytetty biokaasu pystyvät tarjoamaan todellisen vaihtoehdon fossiilisille vaihtoehdoille ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Liikennekaasujen jakelijoita on jo useita ja määrä on lisääntymässä. Gasum Oy suurimpana toimijana toimii maantieteellisesti laajalla alueella ja lisäksi paikalliset pääosin biokaasun tuotantoon tukeutuvat jakelijat ovat viime aikoinakin avanneet uusia julkisia liikennekaasun tankkauspisteitä. On ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että markkinan kehitys mahdollistetaan pitkäjänteisesti ja ennustettavasti. Kehittyvä liikennekaasujen markkina ei kestä epävarmuutta ohjausmekanismien suhteen. Suotuisa ja ennustettava verokohtelu edistää merkittävästi paremmin kaasumaisten liikennepolttoaineiden käytön lisäämistä nykyisessä markkinatilanteessa kuin varsinainen jakeluvelvoite.

Liikennekaasualan toimijoista Gasum Oy:llä on käytössään Energiaviraston hyväksymä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä.

Maantieliikenteessä liikennekaasujen kohdalla asetettu tavoite uusiutuvien polttoaineiden määrän lisäämiselle ja sen kautta elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle on jo nykyisessä markkinatilanteessa saavutettu. Biokaasun osuus liikennekaasuista on merkittävä. Kotimaisen biokaasun tuotantoa voidaan lisätä huomattavasti syntyvän kysynnän mukaisesti. Hallituksen esityksellä ei täten nähdä oleellista kustannusvaikutusta liikennekaasualan toimijoille. Pienten toimijoiden hallinnollista taakkaa ei ole kuitenkaan syytä lisätä, joten esitetty pienten kaasuntoimittajien ulosrajaus on perusteltu. Arvion mukaan esitetyn ulosrajauksen piirissä olevien toimijoiden merkitys kokonaisuuteen on vähäinen. Lisäksi on huomioitava, että tällä hetkellä kyseiset toiminnanharjoittajat toimittavat tiettävästi vain liikennebiokaasua markkinoille eli näin ollen kyseisten toimijoiden osalta tavoite uusiutuvien polttoaineiden määrän lisäämisestä ei ole merkityksellinen. Jatkoa ajatellen olisi syytä harkita pienten toimijoiden mahdollisuutta hakeutua vapaaehtoisesti lain soveltamisalan piiriin.

Huomiot lakiesitykseen

Lakiesityksen 2§:n pienten toimijoiden ulosrajaus on perusteltu hallinnollisen taakan pitämiseksi kohtuullisena pienille toimijoille ja esitetty raja on suuruusluokaltaan kannatettava (n.10GWh/vuosi). Nestemäisten polttoaineiden energiasisällön vaihdellessa, tulkintahaasteiden välttämiseksi, esitetään harkittavaksi rajan määrittämistä suoraan energiayksikössä. Esitetään myös harkittavaksi pienten toimijoiden mahdollisuus hakeutua vapaaehtoisesti lain soveltamisalan piiriin.

Edelleen, lakiesityksen 2§ mukaan lakia ei sovelleta valtion varmuusvarastossa olevaan polttoaineeseen. Ajoneuvokäyttöön toimitetun maakaasun varapolttoaineen varastointivelvoite *"Lain tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista (28.11.1994/1070)"* mukaisesti on Huoltovarmuuskeskuksen linjauksen mukaan otettu käyttöön vuoden 2018 aikana, kun se aiemman linjauksen mukaan ei ollut varastointivelvoitteen piirissä. Kyseisen lain mukaan joko maakaasun maahantuoja, käyttäjä tai jälleenmyyjä on velvollinen varastoimaan kolmen kuukauden kulutusta vastaavan määrän korvaavana polttoaineena. Esitämme tämän velvoitevarastoinnin rajaamista lain ulkopuolelle vastaavasti kuin valtion varmuusvarastot on rajattu sen ulkopuolelle.

Lakiesityksen 3§:n määritelmien mukaisesti liikennekaasut ovat yksiselitteisesti lain piirissä. Kaasuala pitää tätä hyvänä asiana samoin kuin lakimuutoksen ja niiden taustalla olevien direktiivien pyrkimyksiä ja tavoitteita. Määritelmissä biokaasun osalta on ymmärrettävä tarkoitettavan sekä paineistettua että nesteytettyä biokaasua. Uusiutuvaa kaasua voidaan tuottaa biomassan lisäksi myös muuta kuin biologista alkuperää olevana ("power-to-gas" konsepti) ja tämä osuus tulisi voida huomioida päästövähenemälaskennassa.

Polttoaineen toimittajien välisten sopimusten mahdollistaminen, kuten 7§:ssä on kuvattu, on tarkoituksenmukainen mahdollistaen tavoitteiden täyttämisen toimijoiden kannalta joustavasti ja kustannustehokkaasti.

Liikennekaasualan toimijoista Gasum Oy:llä on käytössään Energiaviraston hyväksymä toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä. Liikennebiokaasu täyttää asetetut kestävyyskriteerit ja elinkaarenaikaiset päästövähenemät lasketaan sekä raportoidaan jo tällä hetkellä, joten lakiesityksen vaikutuksia lakiin biopolttoaineista ja bionesteistä (393/2013) pidetään vähäisenä.

Kunnioittavasti,

Ari Suomilammi
johtaja, biokaasun tuotanto ja hankinta
Gasum Oy